

IMPACTUL CRIZEI COVID-19 ASUPRA SITUAȚIEI ECONOMICE A MIGRANȚILOR ȘI REMITENȚELOR: CAZUL REPUBLICII MOLDOVA³¹

Tatiana TABAC, cercet. șt., drd

Institutul Național de Cercetări Economice, Chișinău, Republica Moldova

tania.tabac@gmail.com

Rezumat. *Lucrarea are ca scop estimarea impactului pandemiei COVID-19 asupra situației economice a migranților și remitențelor în Republica Moldova. Rezultatele studiului demonstrează impactul negativ asupra activității de muncă a migranților, în special în cazul migranților temporari și a migranților aflați peste hotare în baza pașaportului Republicii Moldova. Cca o treime din migranți s-au confruntat cu scăderea considerabilă a veniturile, iar o pătrime au încetat să transfere remitențe în Republica Moldova.*

Cuvinte-cheie: *migranți internaționali, pandemia COVID-19, Republica Moldova, remitențe.*

JEL Classification: *F22, F24*

Estimările naționale și internaționale demonstrează că Republica Moldova dispune de cea mai mare diasporă în străinătate raportată la numărul general al populației (Tabac, Gagauz 2020; Tabac 2018; European Demographic Data Sheet 2018). Peste un milion din populație țării este implicată în migrația pe termen lung conform estimărilor Băncii Mondiale (World Bank 2017), ceea ce reprezintă cca o treime din populația țării. Totodată, Republica Moldova rămâne a fi în continuare dependentă de remitențele de peste hotare, datele Băncii Mondiale mai arată, în acest sens, că volumul transferurilor bănești variază între 1/3 și 1/4 și valoarea PIB (Tabac, Gagauz 2020).

Declanșarea pandemiei COVID-19 și restricțiile impuse de guvernele țărilor gazdă au afectat migranții moldoveni aflați în străinătate, în special acest lucru a fost afirmat în privința lucrătorilor migranți temporari și migranților circulari. Efectele negative ale pandemiei au fost resimțite de migranți fie prin suspendarea temporară din locul de muncă, fie prin pierderea definitivă a locului de muncă, fie prin pierderea locului de trai sau imposibilitatea suportării cheltuielilor de subzistență peste hotare ș.a. Cu toate acestea, se estimează că impactul pandemiei produsă de infecția COVID-19 este mult mai vast afectând membrii familiilor migranților rămași în țară și gospodăriile acestora dependente de transferurile bănești de peste hotare.

Această cercetare a fost realizată cu scopul de a estima impactul crizei socioeconomice generate de pandemia COVID-19 asupra comportamentului economic al migranților în țările de destinație cu accent pe angajarea în câmpul muncii, surse de venit, cuantumul veniturilor și transferurilor bănești, precum și decizia de revenire în Republica Moldova. În acest sens, a fost realizat un studiu cu aplicarea anchetei sociologice pe bază de chestionar și interviul semi-structurat cu migranți aflați în străinătate. Chestionarul a fost aplicat în perioada 22 mai -22 iunie 2020 fiind colectate datele de la 504 migranți moldoveni. Interviuurile individuale aprofundate au fost realizate în luna iulie 2020, grupul țintă fiind lucrătorii migranți temporari aflați în principalele țări de destinație (Rusia, Israel, Italia, Cehia, Germania, Marea Britanie, Franța ș.a.). Au fost realizate 15 interviuri aprofundate în total. Datele au fost colectate online de la migranții aflați la momentul interviurilor peste hotarele țării.

Structura eșantionului cercetării cantitative se prezintă în felul următor: 78,9% din respondenți sunt femei și 21,1% bărbați; o treime au vârsta cuprinsă între 18-29 de ani, iar 44% sunt de vârstele 30-39 de ani; peste 60% au finalizat studii superioare și sunt încadrați în câmpul muncii; 20% locuiesc în Marea Britanie, 16% în Germania, 12% în Italia, 11,6% în Franța și 10%

³¹ Elaborat în cadrul Proiectului Programului de Stat (2020-2023) 20.80009.0807.21 „Migrația, schimbări demografice și politici de stabilizare a situației”.

în Portugalia; peste 80% locuiesc peste hotare mai mult de 1 an; 47,6% au emigrat definitiv (Tabelul 1).

Tabelul 1

Caracteristica generală a eșantionului

Sex	Masculin	21,1	Țara de emigrare	Marea Britanie	20,0
	Feminin	78,9		Germania	15,9
Vârsta	18-29 ani	33,5		Italia	12,2
	30-39 ani	44,1		Franța	11,6
	40-49 ani	14,9		Portugalia	10,5
	50-59 ani	4,9		Spania	8,9
	60 ani și mai mult	2,7		Rusia	4,6
Nivel de studii	gimnazial	5,4		Israel	4,1
	liceal	9,7		Alte țări	12,2
	medii profesionale	22,4		Durata de ședere	mai puțin de 3 luni
	superioare	61,1	de la 3 la 12 luni		15,1
	non răspuns	1,4	de la 1 an la 5 ani		41,1
Ocupația	angajat	61,3	de la 5 ani la 10 ani		19,5
	șomer	8,9	mai mult de 10 ani		22,4
	student	5,9	non răspuns	0,3	
	îngrijitor (de copii/ alte rude)	10,8	Scopul aflării peste hotare	pentru muncă	31,9
	casnică	9,6		pentru studii	2,7
	altceva	2,5		reîntregirea familie	16,5
	non răspuns	1,0		migration for settlement	47,6
			non răspuns	1,4	

Rezultatele studiului au arătat că 57.3% dintre persoanele angajate în câmpul muncii lucrează în baza unui contract de muncă nelimitat, 19.7% în baza unui contract pe termen scurt, 12.1% sunt angajați neoficial iar 9.2% dețin afacere proprie sau lucrează pe cont propriu.

Dintre persoanele care au deținut un loc de muncă înainte de pandemie, 35.2% nu au fost afectați de criza COVID-19, 21% au fost eliberați cu păstrarea locului de muncă (șomaj tehnic), 16.2% au avut posibilitatea să lucreze de la distanță și să-și păstreze locul de muncă, 12.4% au lucrat cu program redus și/sau cu salariu scăzut, 5.4% au fost impuși să-și ia concediu pe cont propriu și 4.1% au fost concediați de la locul de muncă. Pandemia COVID-19 a afectat mult și foarte mult siguranța postului de muncă pentru 37.4% din respondenți, puțin și foarte puțin pentru 36.5% și deloc – pe 21% din intervievați. Totodată, restricțiile au influențat mult și foarte mult stabilitatea locului de muncă pentru cca 50% din migrații cu durata de ședere de până la un an, comparativ cu 30,5% în cazul migrațiilor aflați peste hotare mai mult de un an. Siguranța postului de muncă a fost afectat în cazul a peste jumătate din respondenții aflați peste hotare cu pașaportul Republicii Moldova (inclusiv biometric), comparativ cu 31.6% în cazul migrațiilor deținători ai cetățeniei române.

Criza socioeconomică generată de pandemia COVID-19 a avut efecte negative mai mult sau mai puțin asupra cuantumului veniturilor migrațiilor. Cca o treime din respondenți au menționat că criza a afectat mult și foarte mult siguranța veniturilor lor, 34% au menționat puțin și foarte puțin iar pentru 16.8% nu au fost afectate deloc. Cu toate acestea, 36.8% din respondenți sunt de părerea că veniturile lor vor scădea cu până la 30% în următoarele trei luni. Pe lângă aceasta, cca 19% din migrații intervievați au spus că nu posedă economii, iar 16.5% au spus că economiile le ajung pe o perioadă de până la o lună.

În ceea ce privește impactul crizei asupra transferurilor bănești au fost obținute următoarele rezultate: 57.3% au făcut transferuri în Republica Moldova până la pandemie și doar 31.4% în timpul pandemiei. Cu toate acestea, migranții aflați la muncă peste hotare au transferat mai mult în timpul pandemiei (41.4%), decât până la pandemie (39.6%). În cazul a 23.2% din migranții intervievați transferurile bănești în Republica Moldova se vor reduce cu până la 30%, 7.3% din respondenți au apreciat reducerea transferurilor între 31-50% și 10.2% din respondenți au menționat că transferurile pot scădea până la 100%.

În concluzie putem afirma că restricțiile impuse în contextul pandemiei COVID-19 au influențat activitatea de muncă a migranților, cel mai mult fiind afectați migranții temporari și migranții aflați peste hotare în baza pașaportului Republicii Moldova. La cca o treime din migranții au scăzut considerabil veniturile obținute, iar o pătrime au încetat să transfere remitențe în Republica Moldova datorită epidemiei și restricțiilor. Deasemenea, se estimează o reducere a transferurilor datorită pierderii locurilor de muncă, scăderii veniturilor pentru lucrătorii migranți.

Referințe bibliografice

1. European Demographic data Sheet, 2018. VID. <http://www.populationeurope.org/>
2. Tabac, T. and Gagauz, O. 2020 *Migration from Moldova: Trajectories and Implications for the Country of Origin*. In: Denisenko M., Strozza S., Light M. (eds.) *Migration from the Newly Independent States*. (pp.143-168). *Societies and Political Orders in Transition*. Springer, Cham. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-36075-7>
3. Tabac, T. (2018). Long-term migration from Republic of Moldova and Romania. *Yearbook of "Gh.Zane" Institute fo Economic Research*, 27, 79-90.
4. World Bank (2017). *Bilateral Estimates of Migrant Stocks in 2017*. www.worldbank.org